

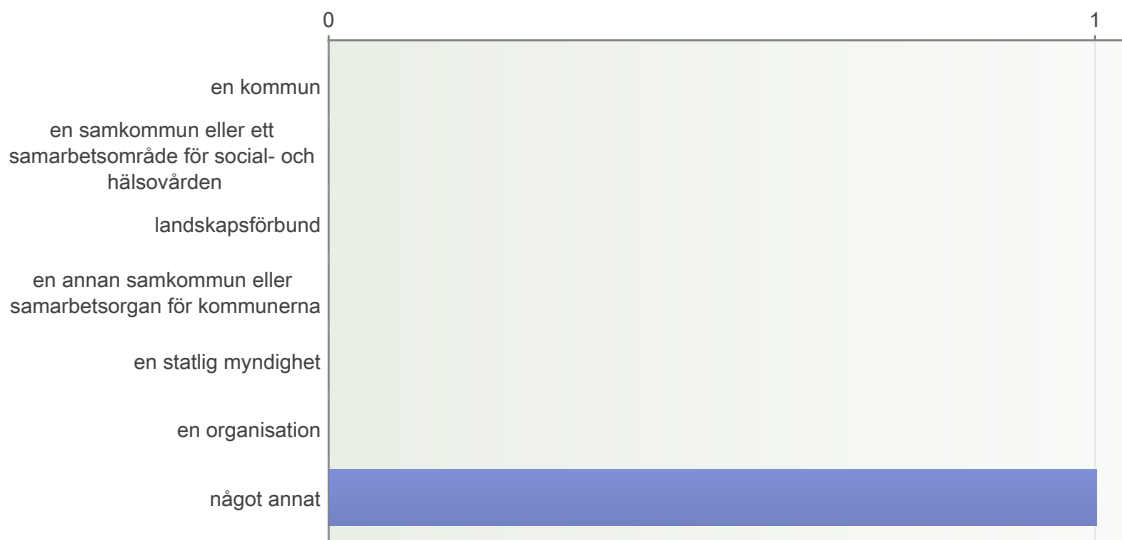
1. BAKGRUNDSINFORMATION

Vastaajien määrä: 1

Officiellt namn på den som svarar	Namn på den person som antecknat svaret	Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret	Datum som begäran om utlåtande behandlades i organet	Organets namn
HNS Nämnd för den språkliga minoriteten	Johanna Lindholm	Sune Lang, sune.lang@hus.fi, 0400717926	26.10.2016	HNS Nämnd för den språkliga minoriteten

2. Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: något annat

- Nämnd inom samkommun

3. 1. Kan man genom förslaget minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik? Om inte, hur borde förslaget förbättras med tanke på dessa aspekter?

Ei vastauksia.

4. 2. Ger förslaget tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro? Om inte, hur kunde förutsättningarna för att uppnå målet förbättras?

Ei vastauksia.

5. 3. Förverkligas demokratin på ett tillräckligt sätt i förslaget? Om inte, hur kunde demokratin stärkas i förslaget?

Ei vastauksia.

6. 4. Är landskapslagen en ändamålsenlig allmän lag för organiseringen av förvaltningen och ekonomin i de nya landskapen?

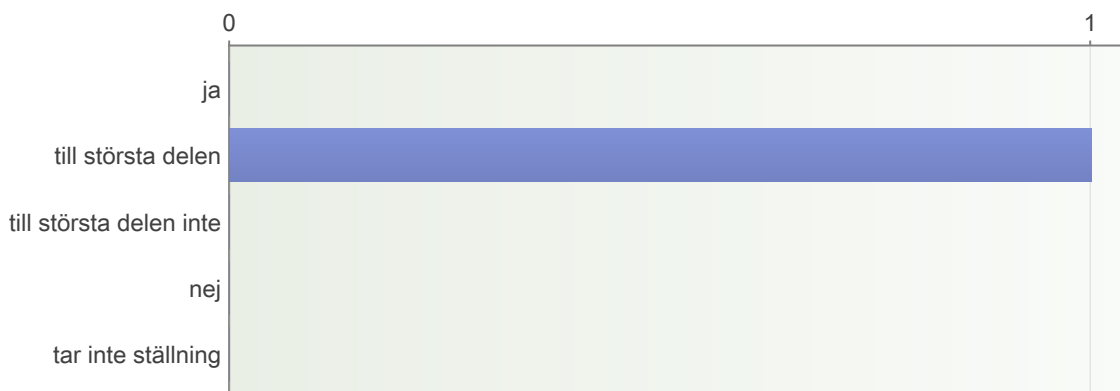
Ei vastauksia.

7. 5. I 2 kap. i landskapslagen anges landskapets uppgifter. Är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Ei vastauksia.

8. 6. I 5 kap. i landskapslagen föreskrivs det om invånarnas rätt till inflytande. Har rätten till inflytande tryggats på ett tillräckligt sätt i förslaget?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen

- 27 § Påverkansorgan för minoritetsspråket: Enligt bestämmelsen ska landskapsstyrelsen i tvåspråkiga landskap tillsätta ett påverkansorgan för minoritetens språk, med uppgift att utreda, bedöma och fastställa vilka tjänster landskapets språkliga minoritet har behov av och följa tillgången på tjänsterna och deras kvalitet. Påverkansorganet är en motsvarighet till nuvarande nämnder för minoritetens språk i de tvåspråkiga sjukvårdsdistrikten. I egenskap av representanter för en sådan nämnd vill vi framföra följande. Att formellt försvaga de nuvarande nämndernas ställning och istället bilda påverkansorgan för den språkliga minoriteten är problematiskt. Den språkliga minoriteten är en faktisk minoritet med grundlagsbaserad rätt till social- och hälsovård på eget språk. Det är lagstiftarens uppgift att skapa förutsättningar för att de grundläggande rättigheterna ska kunna tillgodoses i praktiken. Detta kräver tydliga strategier och konkreta verktyg. Den nuvarande nämnden för den språkliga minoriteten är ett sådant verktyg. En förutsättning för att nämnden för den språkliga minoriteten vid HNS har kunnat sköta sin uppgift, är att nämnden idag har fyra sektioner i de olika sjukvårdsområdena, som bevakar den språkliga servicen på sina egna områden. Det finns små möjligheter för

ett påverkansorgan utan varken budget eller makt att kunna utföra sin uppgift på ett så stort och geografiskt utbrett område som hela Nyland och huvudstadsregionen. Påverkansorganet måste ha reella befogenheter att självständigt genomföra sin uppgift, för att avgöra om ordnandet av social- och hälsovården genomförs i enlighet med gällande språklagstiftning. När det gäller bestämmelsens utformning, bör det framgå ur paragrafen att påverkansorganet representerar det mindre nationalspråket. Idag råder ofta missförstånd om vilket språk nämndens uppgift omfattar, vilket enkelt kan korrigeras genom ett omnämmande i bestämmelsen. Både ur språkvårdssynvinkel och juridisk synvinkel är det felaktigt att använda det svenskspråkiga begreppet minoritetsspråk när det gäller nationalspråken finska och svenska. Både finskan och svenskan är officiella språk och den finländska lagstiftningen känner inte till begreppet minoritetsspråk. (I den finskspråkiga versionen av utkastet är begreppen korrekta.) Vi föreslår därför att 27 § 1 och 2 mom. ändras enligt följande. 27 § Påverkansorgan för minoritetens språk: I tvåspråkiga landskap ska landskapsstyrelsen tillsätta ett påverkansorgan för minoritetens språk, svenska eller finska. Till medlemmar i organet väljs personer som representerar de invånare i landskapet som talar minoritetens språk. Påverkansorganet för minoritetens språk har till uppgift att utreda, bedöma och fastställa vilka tjänster landskapets språkliga minoritet har behov av och följa tillgången på tjänsterna och deras kvalitet. Organets uppgift är att utifrån utredningarna, bedömningarna och uppföljningen lägga fram förslag om hur de tjänster som tillhandahålls på minoritetens språk ska utvecklas och om kraven på personalens språkkunskaper och utvecklingen av språkkunskaperna. Organet kan även ha andra uppgifter som fastställts av landskapsstyrelsen. Påverkansorganet ska årligen lämna landskapsstyrelsen en rapport om hur tjänsterna på minoritetens språk genomförts.

9. 7. I 9 kap. i landskapslagen föreskrivs det om landskapets serviceinrättning. Är det som föreskrivs där ändamålsenligt med tanke på organiseringen av produktionen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: tar inte ställning

- Det är viktigt att de nationella servicecentrens verksamhet planeras så att den språkliga minoriteten i landskapen beaktas redan från början. Speciellt när informations- och kommunikationstekniska tjänster planeras och utvecklas är det nödvändigt att i ett tidigt skede av planeringen säkerställa att tjänsterna fungerar likvärdigt på både svenska och finska.

10. 8. Styrningen av landskapets ekonomi baserar sig i synnerhet på landskapslagen och lagen om landskapens finansiering. Styr finansieringsmodellen för landskapen och ekonomistyrningsmekanismen enligt landskapslagen landskapens ekonomiska förvaltning på ett ändamålsenligt sätt?

Ei vastauksia.

11. 9. Övriga fritt formulerade kommentarer om landskapslagen.

Vastaaajien määrä: 1

- 58 § Styrelsens sammansättning

För att den språkliga minoriteten i landskapen ska ha faktiska möjligheter att påverka, bör det i styrelsen för tvåspråkiga landskap finnas åtminstone en person som representerar det nationalspråk som är i minoritet i landskapet. Denna person bör vara ordförande för eller medlem i påverkansorganet för minoritetens språk.

12. 10. I 4 § i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs det om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet. Enligt bestämmelsen ska tjänsterna tillhandahållas med hänsyn till befolkningens behov och nära klienterna, men om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls, kan tjänsterna samlas till större helheter. Är bestämmelsen ändamålsenlig med tanke på tillgången till tjänster?

Ei vastauksia.

13. 11. Landskapen bildar 5 samarbetsområden, där 3–4 landskap ingår. De landskap som hör till samarbetsområdet upprättar ett samarbetsavtal i enlighet med 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Där avtalar landskapen om ömsesidigt samarbete i fråga om ordnandet och genomförandet av tjänsterna. Avtalet är juridiskt bindande för landskapen. Är det motiverat att avtalet ska vara bindande?

Ei vastauksia.

14. 12. I det samarbetsavtal som upprättas enligt 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det avtalas om åtgärder för att säkerställa integration av tjänsterna. Enligt den föreslagna 23 § är en tjänsteproducent skyldig att säkerställa att tjänstekedjorna integreras och samarbeta med andra aktörer på det sätt som integrationen förutsätter. Är bestämmelserna tillräckliga för att en klientorienterad integration ska förverkligas?

Ei vastauksia.

15. 13. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård stärks den statliga styrningen inom social- och hälso-tjänsterna (19 §, 4 kap., 6 kap.). Är detta motiverat med tanke på målen med reformen?

Ei vastauksia.

16. 14. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i sin egen verksamhet skilja åt ordnandet av social- och hälsovård och produktionen av tjänster. Är det med tanke på målen med reformen ändamålsenligt att skilja åt ordnandet och produktionen av tjänsterna?

Ei vastauksia.

17. 15. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har landskapet bolagiseringsskyldighet, när landskapet sköter social- och hälsovårdsuppgifter i ett konkurrensläge på marknaden eller om tjänsterna omfattas av den omfattande valfrihet som avses i bestämmelserna om valfrihet. Är lösningen ändamålsenlig?

Ei vastauksia.

18. 16. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Vastaaajien määrä: 1

- 11 § Tjänster som samlas till större helheter

Enligt förslaget får en del av de tjänster och uppgifter som hör till socialvården och hälso- och sjukvården under vissa förutsättningar samlas till större helheter till ett eller flera landskap. Det här medför att vissa uppgifter och tjänster kan samlas till ett enspråkigt landskap, som i praktiken ska betjäna också tvåspråkiga landskaps befolkning. Det är därför nödvändigt att i detaljmotiveringarna till 3 mom. uttryckligen nämna att landskapets ansvar över lika tillgång till tjänsterna också innebär lika tillgång till tjänsterna på finska och svenska. Det här är nödvändigt eftersom befolkningen i ett tvåspråkigt landskap, som inte har rätt att ordna tjänsterna i fråga, fortsättningsvis har rätt att få sina tjänster på det språk de väljer, finska eller svenska. Enspråkiga landskap har enligt förslaget inte någon lagstadgad skyldighet att ge vård på annat språk än majoritetens språk.

23 § Tjänsteproducenternas skyldigheter

Av förslaget framgår att en tjänsteproducent i sin verksamhet (inom ramarna för denna lag) ska uppfylla de lagstadgade förpliktelseerna i fråga om den offentliga social- och hälsovården.

Vi konstaterar att denna bestämmelse medför att tjänsteproducenten även ska uppfylla de språkliga skyldigheterna i 6 § i hälso- och sjukvårdslagen, så att klienterna i tvåspråkiga landskap har rätt att välja om de vill bli betjänade på finska eller svenska. Det förutsätter i sin tur att nödvändiga ändringar i 6 § i hälso- och sjukvårdslagen görs i den fortsatta beredningen av reformen.

54 § Förvaltningsförfarande och offentlighet

I förslaget till bestämmelse konstateras att förvaltningslagen och offentlighetslagen tillämpas inom ramarna för den omfattande valfriheten också när tjänsteproducenten är ett aktiebolag, förening eller annan sammanslutning. I detaljmotiveringarna till bestämmelsen konstateras att tjänstehelheter som omfattas av den omfattande valfriheten innehåller uppgifter som ska uppfattas som offentliga förvaltningsuppgifter.

Av utkastet till lagförslag framgår inte hur lagberedaren har tolkat att övriga allmänna förvaltningslagar ska tillämpas inom ramarna för den omfattande valfriheten. Däremot har Tuomas Pöysti i sin presentation Sote- ja

maakuntaudistus, HE:n päälinjat från oktober 2016 framfört att "Yleishallinto-oikeudellisia säännöksiä noudatetaan kaikissa laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvissa sotepalveluiden tuottajissa". Det här skulle innebära att även språklagen ska tillämpas av alla tjänsteproducenter inom ramarna för den omfattande valfriheten.

Vi utgår från att de allmänna förvaltningslagarnas tillämpbarhet kommer att förtydligas i den fortsatta lagberedningen. Då bör även språklagen ses över, så att det av språklagen tydligt framgår att alla tjänsteproducenter inom ramarna för den omfattande valfriheten inom social- och hälsovården är bundna av språklagens bestämmelser, trots att de inte är myndigheter.

19. 17. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Avsikten är att det i införandelagen ska föreskrivas om till vilket landskap kommunerna hör efter att reformen har trätt i kraft. Anser man i er kommun att kommunen bör höra till det landskap som föreslås i 5 § i införandelagen?

Ei vastauksia.

20. 18. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Om ni svarade nej på föregående fråga, vilket landskap borde kommunen då höra till och varför? (Kommunen ska sända fullmäktiges beslutshandling till social- och hälsovårdsministeriet)

Ei vastauksia.

21. 19. I 2 kap. i införandelagen föreskrivs det om en temporär förvaltning samt om uppgifterna och befogenheterna för det temporära beredningsorganet. Är de föreslagna bestämmelserna om den temporära förvaltningen tillräckliga?

Ei vastauksia.

22. 20. Enligt 14 § i införandelagen ska personal som arbetar i organisationer som producerar kommunala social- och hälsovårdstjänster övergå i tjänst hos ett landskap i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom ska personal som inom övrig kommunal förvaltning eller kommunala stödtjänster huvudsakligen utför social- och hälsovårdsuppgifter övergå i tjänst hos ett landskap. Är de föreslagna bestämmelserna om överföring av personalen ändamålsenliga med tanke på personalens ställning?

Ei vastauksia.

23. 21. Enligt 4 kap. i införandelagen ska lagstadgade samkommuners hela egendom och kommuners lösa egendom överföras till landskapen. Kommunernas lokaler och fastigheter förblir i kommunernas ägo. Är lösningen i fråga om egendomsarrangemangen godtagbar?

Ei vastauksia.

24. 22. Om ni på föregående fråga svarade nej eller till största delen inte, på vilket sätt borde egendomsarrangemangen då genomföras?

Ei vastauksia.

25. 23. I 41 § i införandelagen föreskrivs det om den kommunala inkomstskattesatsen 2019–2021. Anser ni att det med tanke på jämlikheten mellan skattebetalarna är motiverat att kommunernas skattesatser begränsas i tre år?

Ei vastauksia.

26. 24. Enligt 42 § i införandelagen ska landskapet bilda sådana dotterbolag till landskapets serviceinrättning som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård och som producerar tjänster som omfattas av den omfattande valfrihet som det föreskrivs särskilt om genom lag. Bolagiseringen ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Är den föreslagna övergångstiden för att organisera landskapets produktion i bolagsform tillräcklig?

Ei vastauksia.

27. 25. Övriga fritt formulerade kommentarer om införandelagen.

Ei vastauksia.

28. 26. Staten finansierar den verksamhet som ska bedrivas av de landskap som inrättas. Ansvar för finansieringen av social- och hälso-tjänsterna läggs således på staten. Är lösningen ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

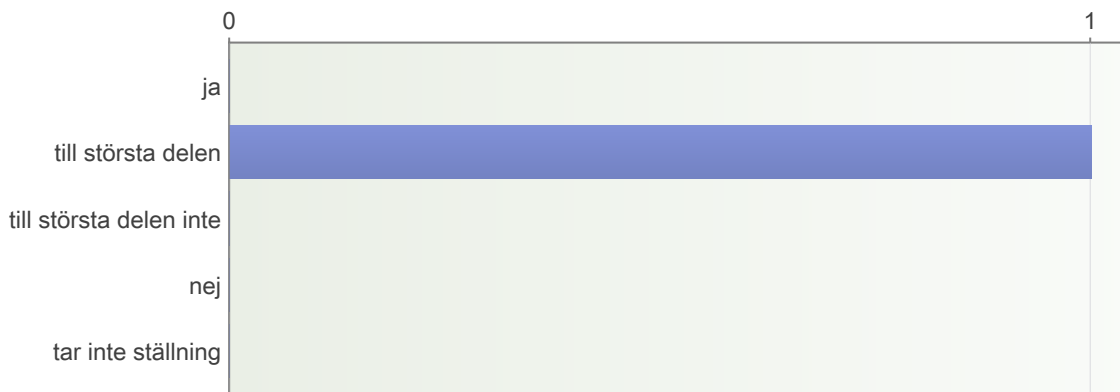
Ei vastauksia.

29. 27. Landskapens inkomster är statlig finansiering (3 §) och inkomster från klient- och användningsavgifter (4 §). Dessutom kan landskapen ta kortfristiga lån (3 §). Vid en årlig justering begränsas en ökning av den statliga finansieringen för att säkerställa de offentliga finansernas bärkraft (6 och 29 §). Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna?

Ei vastauksia.

30. 28. Är de behovsfaktorer som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen (3 kap., inkl. den nya koefficienten för främjande av hälsa och välfärd) och deras viktkoefficienter motiverade?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen

- Enligt förslaget beviljas landskapen statlig finansiering för att täcka kostnaderna för de uppgifter för vilka de har organiseringsansvar. Finansieringen bestäms på basis av kapitationsprincipen med beaktande av olika behovsfaktorer. Antalet personer med främmande språk som modersmål, befolkningstätheten och främjandet av hälsa och välfärd tas också i beaktande. Däremot beaktas inte landskapens tvåspråkighet och ansvar att ordna social- och hälsovård på både finska och svenska. Det här är problematiskt, eftersom en fungerande tvåspråkig service kostar. Rätten till vård på eget språk, finska eller svenska, är en subjektiv rättighet som är oberoende av prövning och ekonomisk resursering. Rättigheten omfattar en fullständig vårdkedja på det egna språket, inklusive rätt till klient- och patienthandlingar på eget språk. Det är lagberedarens ansvar att möjliggöra att medborgarnas grundläggande rättigheter kan tillgodoses i praktiken. Om landskapens tvåspråkighet inte beaktas när den statliga finansieringen bestäms, ges landskapen inte tillräckliga förutsättningar för att i praktiken kunna förverkliga invånarnas grundläggande rätt till vård på eget språk. Med hänvisning till detta anser vi att landskapens tvåspråkighet bör beaktas när den statliga finansieringen bestäms.

31. 29. Inom finansieringen av social- och hälsovården övergår man gradvis från utgiftsbaserad finansiering till behovsbaserad finansiering. Är den föreslagna övergångsperioden (2019–2023) för landskapens finansiering tillräcklig (27–28 §)?

Ei vastauksia.

32. 30. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapens finansiering.

Ei vastauksia.

33. 31. Anser ni att de föreslagna sätten för att ändra landskapsindelningen är ändamålsenliga? (särskilt 2 och 10 § i lagen om landskapsindelning)

Ei vastauksia.

34. 32. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapsindelning.

Ei vastauksia.

35. 33. Är de utjämningsarrangemang och övriga ändringar som föreslås i statsandelssystemet för att lindra betydande kommunvisa omställningar på grund av social- och hälsovårdsreformen godtagbara och tillräckliga (24 §, 27 §, 27 b § och 55 § i lagen om statsandel för kommunal basservice)?

Ei vastauksia.

36. 34. Är statsandelskriterierna (inkl. det nya kriteriet för främjande av välfärd och hälsa) och deras viktningar motiverade (2 kap. i lagen om statsandel för kommunal basservice och 3 § i utkastet till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice)?

Ei vastauksia.

37. 35. Fritt formulerade kommentarer om helheten i fråga om statsandelarna i regeringspropositionen.

Ei vastauksia.

38. 36. Anser ni att de ändringar i det statliga beskattningssystemet som föreslås för att få in medel för landskapens finansiering är godtagbara ?

Ei vastauksia.

39. 37. Fritt formulerade kommentarer om skattelagarna.

Ei vastauksia.

40. 38. Det föreslås att tillämpningsområdet för den lagstiftning som gäller kommunernas personal ska ändras så att det också börjar omfatta landskapens personal. Intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare ska skötas av Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT, som det ska föreskrivas om genom en ny lag. Är de bestämmelser som föreslås om personalens ställning och arbetsgivarnas intressebevakning ändamålsenliga?

Ei vastauksia.

41. 39. Är de bestämmelser som föreslås om finansieringen av pensionerna ändamålsenliga?

Ei vastauksia.

42. 40. Fritt formulerade kommentarer om personalens ställning och/eller arbetsgivarnas intressebevakning samt pensionerna.

Ei vastauksia.

43. 41. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations ställning?

Ei vastauksia.

44. 42. Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna efter att reformen har trätt i kraft?

Ei vastauksia.

45. 43. Inom vilket område/ vilka områden bedömer ni att ni behöver nationellt stöd för det regionala genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen (ni kan välja flera alternativ)?

Ei vastauksia.

46. 44. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

Vastaajien määrä: 1

- Nämnden för den språkliga minoriteten i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt tar endast till de aspekter som påverkar säkerställandet av de språkliga rättigheterna inom social- och hälsovården.

De språkliga rättigheterna är särskilt viktiga när det handlar om social- och hälsovård, eftersom vården är tätt ihopkopplad med människans personliga integritet.

De grundlagstryggade språkliga rättigheterna förutsätter att nationalspråken är både formellt och faktiskt likställda. De språkliga rättigheterna måste därför tryggas som ett fungerande element integrerat i den administrativa organiseringen och i verkställandet av tillräckliga social- och hälsovårdstjänster. Vår nu gällande språklagstiftning och de bestämmelser som föreslås i utkastet till lagar om vård- och landskapsreformen garanterar att nationalspråken är formellt likställda. För att språken även ska kunna anses vara faktiskt likställda, förutsätts att de tas i beaktande i alla helheter i reformen.

De aspekter som kan anses vara kritiska, när det gäller säkerställandet av fungerande social- och hälsovård på svenska och finska, är främst hur valfrihetsmodellen kommer att utformas och hur bolagiseringskravet av landskapens tjänsteproduktion påverkar producenternas skyldighet att betjäna på båda språken. Det är också viktigt att tvåspråkigheten beaktas i ett tidigt skede när digitala lösningar utvecklas och när nya funktioner, såsom nationella servicecenter, skapas.

För att lagstiftningen ska kunna garantera förutsättningar för en faktisk likställdhet mellan nationalspråken är det nödvändigt att först bedöma hurdana konsekvenser förslagen kan komma att ha på förverkligandet av de språkliga rättigheterna. Vi förutsätter därför att en mer grundläggande språklig konsekvensbedömning görs innan regeringens proposition ges till riksdagen.

Ovan har vi kommenterat hur utkastet till regeringens proposition bör justeras för att bättre säkerställa en faktisk likställd tillgång till social- och hälsovårdstjänster på svenska och finska.

Sammanfattningsvis konstaterar vi att när ansvaret för ordnandet av social- och hälsovården förs över från kommunerna till landskapen, innebär det i regel att den procentuella andelen svenskspråkiga inom området som ansvarar för ordnandet av vården blir avsevärt mindre. Det leder i sin tur till att den svenskspråkiga

servicen inte har en lika naturlig ställning i landskapens administration som den haft i de tvåspråkiga kommunerna. Därför är det viktigt att det skapas fungerande strukturer för att den tvåspråkiga servicen ska fungera likvärdigt på svenska och finska i de tvåspråkiga landskapen.

Vi förutsätter därför att de förslag och påpekanden som vi ovan framfört tas i beaktande i den fortsatta beredningen, så att landskapen har bättre möjlighet att planera och låta producera likvärdiga tjänster på svenska och finska.

47. 45. Specificerade förslag till lagändringar.

Vastaajien määrä: 1

- Vi föreslår att 27 § 1 och 2 mom. i landskapslagen ändras enligt följande. För motiveringar, se svaret i fråga 6.

27 § 1-2 mom. Påverkansorgan för minoritetens språk

I tvåspråkiga landskap ska landskapsstyrelsen tillsätta ett påverkansorgan för minoritetens språk, svenska eller finska. Till medlemmar i organet väljs personer som representerar de invånare i landskapet som talar minoritetens språk.

Påverkansorganet för minoritetens språk har till uppgift att utreda, bedöma och fastställa vilka tjänster landskapets språkliga minoritet har behov av och följa tillgången på tjänsterna och de-ras kvalitet. Organets uppgift är att utifrån utredningarna, bedömningarna och uppföljningen lägga fram förslag om hur de tjänster som tillhandahålls på minoritetens språk ska utvecklas och om kraven på personalens språkkunskaper och utvecklingen av språkkunskaperna. Organet kan även ha andra uppgifter som fastställts av landskapsstyrelsen. Påverkansorganet ska årligen lämna landskapsstyrelsen en rapport om hur tjänsterna på minoritetens språk genomförts.

Språklagen

Enligt utkastet till ändringar i språklagen föreslås tekniska justeringar för att ta in landskapen i bestämmelserna. Med hänvisning till det som vi kommenterat ovan gällande förvaltningsförfarande och offentlighet, anser vi att åtminstone 24 § och 25 § i språklagen bör ses över, så att det tydligt framgår att tjänsteproducerande bolag, föreningar och andra sammanslutningar är bundna av språklagen inom ramarna för den omfattande valfriheten.